

Mehdi'yi Bekleme Felsefesi ve Bekleyişin En Faziletli Amel Oluşu

Doç. Dr. S. Ali Musavi

Özet

Dinlerin, özellikle de İslam'ın önemli öğretilerinden biri, kurtarıcı ve onun ferecini bekleme meselesidir. Bu mesele, Şia düşüncesinde amellerin en faziletlisi olarak adlandırılır. Bu adlandırmanın sırrı şudur: Bu bekleyişin sadece sözden ibaret olmadığını belirli bir ortamda gerçekleşeceğini bilmeliyiz. Rivayetlere göre inançların ve sâlih amellerin zirvesi şu şekilde açıklanmıştır: İtikadi açıdan fereci bekleyebilecek olan kimseler, idrak açısından daha önceki dönemlerdeki tüm insanlardan üstündürler. Peygamber'i (s.a.a) görmemiş olmalarına rağmen, "Azamı'nı nas yakinen" (Kesin olarak insanların en büyüğü) şeklinde lakap taşırlar. Salih ameller konusunda da hiçbir şeyi esirgemezler. Gerçek bekleyiş, bu ortamda bulunur ve fereci bekleyiş bu şekilde gerçekleşebilir. Dolayısıyla fereci bekleyiş ve amellerin en faziletli olmasının sırrını, tüm inançların ve amellerin özü olarak görmek mümkündür.

Bu makalede ferec bekleme meselesi ve onun felsefesi açıklanmaya çalışılacaktır. Bu çerçevede öncelikle bekleyenlerin özellikleri, ondan sonra da bekleyenler için ayetlerde ve rivayetlerde söz konusu edilen bereketler açıklanacak. Rivayetlerde yer alan bekleyenlerin görevleri ve özellikleri ışığında da ferec beklemenin neden en hayırlı amel olduğu açıklığa kavuşmuş olacaktır.

Anahtar kelimeler: İmam-ı Zaman (a.s), ferec bekleme, gaybet, amellerin en faziletlisi

Giriş

Beklemek (intizar), yolunu gözlemek demektir. Bu kelime eklenmediği diğer kelimeyle belirli bir anlam kazanır. Ona eklenen kelime ne kadar öneme, değere ve derinliğe sahip olursa bekleyiş de o ölçüde önemli ve değerli olur. (İbn Faris, c.4, 498)

Servet beklemek, mevki makam beklemek, çocuk beklemek, sevgiliyle görüşmeyi beklemek ve hak devletini beklemek (intizar-ı ferec), bunların hepsi bekleyiştir.

Ama bu bekleyişlerin her biri kendinden önceki kelime ile önem kazanır, o kelime bekleyişin derinliğini tayin eder. Hiç kuşkusuz, bekleyişin zirvesi, kalıcı ve faydalı olan bekleyiştir, yani tek bir cümle ile beklemeye değer olmasıdır.

Para, makam, evlat ve dünya beklentileri, dünyada ulaşılabileceğimiz beklentilerdir ve ömür boyunca beklentisini duyduğumuz her şey, sona erer. Ama eğer beklenti kalıcı ve değerli olursa yani dünyadan sonra da faydası olursa, berzahta ve kıyamette de

faýda vermeye devam ederse onun değeri ve önemi diğer bekleyişlerle kıyaslanabilir nitelikte olmayacaktır.

Fereci beklemek, Hak devletin zuhuru beklemek işte böylesine görkemli bir bekleyiştir. Nitekim Kur'an-ı Kerim ayetlerinde onu bekleyenlerin bu işte Allah'la beraber olma iftiharına ulaşacağı belirtilmiş rivayetlerde ise bu bekleyiş en faziletli amel olarak nitelenmiştir.

Ferec bekleme ile ilgili yazılmış makalelere baktığımızda şu noktadan gafil kalındığını görüyoruz: Niçin ferec bekleme konusunda bunca sevap ve fazilet zikredilmiş, hatta bu iş en üstün amel olarak adlandırılmıştır? Genellikle ferec bekleyişiyle ilgili yazı yazarlar, faziletlerini zikretmekle yetinmiş ve çoğunlukla okuyucuların kafasına takılan ferec beklemenin neden bunca sevap kazandırdığı ve faziletli olduğu sorusuna cevap verilmemiştir. Bu makalede rivayetlerden hareketle bu soruya cevaplar vermeye çalışacağız.

Bekleyiş için zikredilen özellikler dikkate alındığında bekleyiş böylesi bir ortamda şekilleniyor ve kendi anlamını kazanıyor. Bekleyişin (intizar) sözlük anlamı, gözün yolda olmasıdır. –Özellikle İmam-ı Zaman'ın (a.s) zuhuru için gözü yolda olan kimselerle ilgilidir- Bekleyiş, bir şahısta bekleyişin gerçek özellikleri oluşunca gerçekleşir. Bir başka deyişle, gözü yolda olmak ve İmam-ı Zaman'ın (a.s) ferecini beklemek, yalnızca ona kesin olarak inanan ve örnek bir şekilde sebat gösteren kimselerde oluşabilir. Ayrıca bunlar sâlih amelleri, Allah'ın Resulü'ne (s.a.a) kardeş olma iftiharına nail olacak ölçüde yerine getiren kimselerdir. (Bkz. Meclisi, 1403, c.52, 124.)

Dolayısıyla, bekleyiş sadece sözde olan bir şey değildir. Yakine dayalı derin bir

inancın ve sâlih amellerin ürünüdür ve bekleyen kimse gaybet döneminde bunlara bağlıdır. Diğer bir deyişle bekleyiş, tüm inançların ve sâlih amellerin zirvesidir. Tevhidin, nübüvvetin, imametinin maadın ve tüm ahkam ve ahlakın özüdür. Bekleyişin amellerin en faziletlisi diye adlandırılmasının ve bekleyenin İmam-ı Zaman'ın (a.s) gölgeğinde yer almasının sırrı işte budur. (Saduk, c.2, s.380)

1- Bekleyenlerin Vasıfları ve Özellikleri

Gerçek anlamda bekleyenler, dini öğretiler çerçevesinde çeşitli vasıflara ve özelliklere sahiptir. Aşağıda bunlardan önemli olan bazılarına değinilecek.

1-1- Sebat Göstermek ve Doğru İnanç

Gerçek bekleyenlerin özelliklerinden biri, onların velayete bağlılık konusunda sebat göstermesidir. Gerçek bekleyenler, gaybet döneminde itikadi ve ameli açıdan rivayetlerde mümtaz sıfatlarla nitelendirilmiştir. Öyle ki onlar inancın zirve noktasına yerleştirilmiştir ve onların velayete ve Ehlibeyte bağlılık konusunda gösterdikleri sebat ise örnek verilecek türdendir. Bir rivayette Hz. Peygamber, (s.a.a) Hz. Ali'ye (a.s) gerçek bekleyenlerin inançlarıyla ilgili olarak şöyle buyuruyor:

“Ey Ali’ Bil ki yakîn açısından insanların en yüceleri, ahırzamanda gelirler. Onlar, Peygamberi görmemişlerdir ve hüccet onlardan gaptir. Onlar, beyazın üstündeki siyahlıklara (Kur'an'ın ve hadislerin yazdıklarına) iman ederler.”

Bu hadis-i Şerif'te gaybet dönemindeki bekleyenler, yakinin zirvesindeki kişiler

olarak diğer tüm insanlarla mukayese ediliyor. Onlar Peygamber'i görmemişlerdir ve İmamları da gaybet perdesinin arkasındadır. Onların elinde olan sayede ilahi hüccetlerden kalan hadislerdir. Onlar, itikadi açıdan peygamberi gören ve onun mucizelerine yakından tanıklık eden kişilerden daha ileridedirler. Bu durum onların kavrayış ve marifetin zirvesinde olduklarını ifade eder. Onlar, itikadi açıdan işte böylesine yüksek düzeyde bir yakine sahiptir.

1-2- İmanda Üstünlük

Gerçek bekleyenlerin ikinci özelliği onların iman açısından üstünlüğüdür. Hz. Peygamber, (s.a.a) nakledilen diğer bir hadiste gaybet dönemindeki bekleyenleri kendi kardeşi olarak nitelemekte ve onları görmeyi arzuladığını ifade etmektedir. Bu çok önemli olan unvan, Peygamber'in sahabesinin gıpta etmesine ve "Ey Allah'ın Resulü, bizler senin kardeşin değil miyiz?" demelerine neden oldu. Hz. Peygamber (s.a.a) ise "Sizler benim ashabımsınız; ama kardeşlerim ahir zamanda beni görmedikleri halde bana inanan kimselerdir" diye buyurdu. (Meclisi, 1403, c.52, 124; Saffar, 1404, c.1, s.84)

Hz. Peygamber'in (s.a.a) bu buyruğunda bekleyenlerin iman bakımından sahabesine olan üstünlüğü açık bir şekilde görülmektedir.

1-3- Bekleyenlerin Hidayet Etme Rolü

Diğer bir konu da bekleyenlerin inançlarına, özellikle de gaybet zamanında Ehlibeyt'in velayetine bağlılıkta sebat göstermesidir. Bu, öylesine zordur ki karanlıkta dikenlerle dolu bir ağacın üstüne çıkmaya ya da ateşi eliyle tutmaya benzetilmiştir.

"Her biri, zifiri bir gecede dikenler üzerinde yürümek ve avucunda ateş koru tutmaktan daha zor olmasına rağmen dinlerini korurlar. Onlar, kapkaranlık gecelerin kandilleridir ve Allah onları her türlü bulanık ve karanlık fitneden kurtarır." (Meclisi, 1403, c 52:124)

Bu hadis-i şerifte bekleyenlerin bir diğer özelliğine işaret edilmiştir. Onlar, karanlıkta yön gösteren lambalardır. Diğer bir ifadeyle onlar, gaybet zamanında başkalarının hidayetine vesile olan bilgelik meşaleleridir. Bazı rivayetlerde gaybet döneminde imamı bekleyenler, muttakilerin misdaki olarak tanıtılmıştır.

"Muttakiler için yol göstericidir. Onlar gaybe inanırlar" (Bakara:2-3) ayetinin tefsiriyle ilgili olarak İmam Sadık'tan rivayet edilen bir hadiste şöyle deniyor: "Onlar, Kaim'in kıyamının hak olduğuna ikrar edenlerdir." (İbn Babuys, 1395, c.2, 340)

Bu rivayette İmam Sadık (a.s) muttakileri -ki onlar Kur'an'ın özel hidayetinden yararlanırlar ve onların birinci özelliği gayba iman etmeleridir- İmam-ı Zaman'ın (a.s) kıyamını ve hakkaniyetini ikrar edenler olarak görmüştür.

1-4-Akıl, Anlayış ve Marifet Sahibi Olmak

İmam-ı Zaman'ı (a.s) bekleyenlerin en önemli özelliklerinden biri de Allah'ın onlara verdiği özel akıl, anlayış ve marifettir. Bu özellik sebebiyle İmam Seccad (a.s) onları tüm zamanların en üstün insanları olarak adlandırır.

"Allah Resulü'nün vasileri ve kendisinden sonraki imamlardan olan on ikinci Allah velisinin gaybeti uzun sürecektir ey Eba

Bekleyiş sadece sözde olan bir şey değildir. Yakine dayalı derin bir inancın ve sâlih amellerin ürünüdür ve bekleyen kimse gaybet döneminde bunlara bağlıdır. Diğer bir deyişle bekleyiş, tüm inançların ve sâlih amellerin zirvesidir.

Tevhidin, nübüvvetin, imametin maadın ve tüm ahkam ve ahlakın özüdür. Bekleyişin amellerin en faziletlisi diye adlandırılmasının ve bekleyenin İmam-ı Zaman'ın (a.s) gölgeğinde yer almasının sırrı işte budur.

H. Peygamber, (s.a.a) nakledilen diğer bir hadiste gaybet dönemindeki bekleyenleri kendi kardeşi olarak nitelemekte ve onları görmeyi arzuladığını ifade etmektedir. Bu çok önemli olan unvan, Peygamber'in sahabesinin gıpta etmesine ve "Ey Allah'ın Resulü, bizler senin kardeşin değil miyiz?" demelerine neden oldu. H. Peygamber (s.a.a) ise "Sizler benim ashabımsınız; ama kardeşlerim ahir zamanda beni görmedikleri halde bana inanan kimselerdir" diye buyurdu.

Halid! Onun gaybet döneminde yaşayıp, imametini inanan ve zuhuru bekleyenler bütün zamanların en faziletlieleridir. Zira Allah Teala onlara öyle bir akıl, şuur ve marifet bahşetmiştir ki gaybet, onlar için doğrudan görmek mesabesindedir. Allah, onları Allah Resulünün (saa) hizmetinde kılıçlarıyla savaşan mücahitler düzeyine yükseltmiştir. İşte onlar, gerçek anlamıyla ihlas sahipleri, en doğru anlamıyla Şialarımız ve Allah'ın dininin gizli-açık davetçileridirler". (Meclisi, 1403, c.52, 122)

Bu hadiste İmam-ı Zaman'ı (a.s) bekleyenler, kendine özgü özelliklerle nitelendirilmiştir ve onlar sırasıyla şu şekilde adlandırılır: Onlar tüm zamanların en faziletli insanlarıdır. Allah'ın kendilerine özel olarak verdiği akıl, anlayış ve marifete sahiptirler. Öyle ki gaybet onlar için tıpkı müşahade gibidir. Onlar, Peygamber'in (s.a.a) yanı başında kılıçla cihat eden mücahitler gibidir. Onlar gerçek birer ihlas ehli, sadık Şii ve Allah'ın dinine açık ve gizli davet edicidir. Bu özellikler sayesinde ki bekleyiş gerçek anlamını bulmaktadır. Nitekim İmam-ı Zaman'ın (a.s) ferecini bekleyenlerin safında yer almak da büyük bir lütuf ve büyük bir kurtuluştur. Bu yüzden hadis sonunda İmam Seccad (a.s) şöyle buyurdu:

"Fereci beklemek, en büyük fereclerdendir."

Yani fereci beklemenin kendisi, insanın elde etmek için çalışması gereken en büyük kurtuluştur.

2- Bekleyişin Bekleyene Yönelik Etkileri ve Sonuçları (Sevap)

Bekleyiş felsefesinde önemli hususlardan biri de bekleyen için söz konusu olan etkiler ve sonuçlardır. Fereci bekleyiş, bekleyene

dünyevi ve uhrevi birçok bereket getirecektir. Bazı rivayetlerde fereci beklemenin bekleyene yönelik sevaplarından söz edilmiştir. Bunlar dikkate alındığında bekleyiş gerçekliği ve bekleyenin yüceliği daha iyi anlaşılmaktadır.

2-1- Fereci Beklemek En İyi Amel Mesabesindedir

Bir rivayette Hz. Ali (a.s) fereci beklemenin Allah katındaki en sevimli amel olduğunu belirtmiştir:

“Fereci bekleyiniz, Allah’ın rahmetinden umut kesmeyiniz. Allah azze ve celle katında en sevimli amel fereci beklemektir.” (İbn Babuveyh, 1362. c.2, 616. Meclisi, 1403, c.52. 123)

2-2- Bin Şehidin Sevabına Eşit

İmam Seccad’dan (a.s) gelen bir rivayette gerçek bekleyenlerin sevabı, Bedir ve Uhud şehitleri de dahil olmak üzere binlerce şehitle mukayese edilmiştir.

“Herkim, Kaimimiz’in gaybet döneminde velayetimiz üzere sebat ederse, Allah ona Bedir ve Uhut şehitleri gibi bin şehidin sevabını bahşeder”. (Erbili, 1381, c.2, 522; Şübbir, 1424, 290.)

“İmam-ı Zaman’ın gaybeti döneminde bizim velayetimize bağlı kalmakta sebat gösteren kimseye Allah, Bedir ve Uhud şehitleri gibi bin şehidin sevabını verecektir.”

2-3- Bekleyenlerin Peygamber’e (s.a.a) Ve İmam-ı Zaman’a Arkadaş Olması

Bekleyenlerin sevabı, İmam-ı Zaman’ın (a.s) gölgeliğinde onunla birlikte oturan kimseler gibi vasıflandırılmıştır.

“Ebu Abdillah’a (a.s): “Bu dava üzere ve onun yolunu gözlüyorken ölen kişi hakkında ne dersin?” diye sordum. İmam: “O, Kaim’in çadırında, onunla birlikte olan biri mesabesindedir” dedi ve sonra şöyle buyurdu: “O, Allah Resulü ile birlikte olan biri gibidir”. (Hür Amili, 1422, c.5, s139)

İmam Sadık’a (a.s) şöyle sordum: Sizin emrinizi beklerken bu dünyadan giden bir kimse hakkında ne buyurursunuz? İmam buyurdu ki: “O, tıpkı İmam-ı Zaman’ın gölgeliğinde oturan kimse gibidir.” Daha sonra İmam durdu ve şöyle buyurdu: “O, tıpkı Peygamber’le (s.a.a) birlikte olan kimse gibidir.”

Görüldüğü gibi bu hadis, bekleyenlerin yüceliğini yansıtır. Zira onlara İmam-ı Zaman’ın (a.s) gölgeliğinde yer veriyor veya ondan daha da üstün olmak üzere onları Peygamber’e (s.a.a) biat eden kimse gibi niteliyor. Bunlar bütünüyle İmam-ı Zaman’ı (a.s) gerçek anlamda bekleyenlerin ruhsal açıdan ileriliğin zirvesinde olduğunu ifade ediyor. İnsanın İmam-ı Zaman’ın (a.s) gölgeliğinde oturmasından daha büyük bir sevap veya lütuf ne olabilir?

2-4- Bekleyişin En Üstün Amel Olması

Masumların (a.s) diliyle çeşitli şekillerde tekrar edilen bir diğer hadiste, fereci beklemek en üstün amel olarak nitelenmiştir.

Peygamber-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyuruyor: “Ümmetimin en faziletli ameli Allah Azze ve Celle’den ferec beklemesidir.” (İbn Babuveyh, 1395, c.2, 744)

Şimdiye kadar anlatılanlar çerçevesinde bu konunun sırrı bir ölçüde aydınlandı.

Konunun sırrı şudur: Gaybet döneminde Mehdi’ye inananlar, karanlık gecelerde ve zorluklarda imanlarını değerli kıyorlar ve sebat gösteriyorlar, zorluklarıyla birlikte en üstün amelden yararlanıyorlar. Zira “*Amellerin an faziletlisi en zor olanıdır*”. (Meclisi, 1403, c.67, 191.) Öte yandan ferec bekleme sayesinde insan kendisini ferece hazır hale getirir. Karamsarlık ve umutsuzluktan uzak durur, Allah’tan umudunu kesmez; çünkü Allah katında en sevimli amel olan fereci beklemek ile Hz. Mehdi’nin (a.s) hükümetine ve ferece hazırlık kazanır. Böylece gaybet döneminin uzunluğu ve o dönemlerin zorlukları bekleyenlerin gücünü azaltmaz, bekleyenlerin safi sağlam şekilde korunur. (Musevi İsfehani, 1390. C.2, 235-236)

Ayrıca, fereci beklemek salt bir ruhsal durum değildir. Cereyan haline gelmiş, gerçekleşmiş bir haldir, eyleme geçmiş bir durumdur. Bu yüzdendir ki onun hakkında “amellerin en faziletlisi ve en sevileni” diye buyurulmuştur. Bu sayede sabır ve istikamet sahibi olmak gerekir. (Bkz. Age. Meclisi, 1403, c.2, 146)

Gaybet döneminde düşmanlar tüm şeytani planlarını ortaya koydular ve İmam Mehdi’nin takipçilerinin imanını hedef aldılar. Onların tuzağına düşmeyenler sadece umutsuzluğa düşmeyip sabredenlerdir. Çünkü umutsuzluğa düşüldüğünde onların her şeyi saldırıya ve yok oluşa hazır hale

gelir. Fereci bekleyerek ise onlardaki direniş canlı kalır sorunlara galip gelme için yol açılmış olur.

2-5- Bekleyenlere Şehitlik Mükâfatı

Bekleyenler, sevap bakımından Allah yolunda canlarını verenlere benzetilmiştir. Nitekim Hz Ali (a.s) şöyle buyuruyor:

“Bizim emrimizi/davamızın zaferini bekleyen, Allah yolunda kanına boyanmış (şehitler) gibidir”. (Age. 645)

2-6- Allah’la Yoldaş Olmak

Bir diğer hadiste İmam Rıza (a.s) sabrı ve fereci beklemeyi övmüş ve Kur’an ayetleri çerçevesinde Allah’ın bekleyenlere yoldaş olduğuna şahitlik etmiştir.

“Ne kadar güzeldir, sabır ve fereci beklemek. Allah’ın şöyle buyurduğunu işitmediniz mi? ‘Bekleyin ben de sizinle birlikte bekliyorum.’ Ayrıca yine Allah şöyle buyuruyor: ‘Öyleyse bekleyin ben sizinle birlikte bekliyorum.’” (Meclisi, 1403, c52, 129)

Bekleyişin güzelliği Allah’ın da kendisini bekleyenlerden olarak anması ve tüm bekleyenlere eşlik etmesidir. İnsanın kendisini Allah’la birlikte hissetmesi ne güzel bir bekleyiştir.

Bu iki bahisten de anlaşıldığı üzere gaybet zamanında İmam-ı Zaman’ın zuhurunu bekleyen –hem marifet açısından hem de amel açısından- tüm zamanların en üstünüdür. Onlar için söz konusu olan sevaplar en yüksek düzeydedir. Diğer bir ifadeyle bekleyen, halis Şiilerin özelliklerine ve halis müminlerin sevabına sahiptir. Dolayısıyla üstlendiği ağır görevleri vardır. Şimdi

rivayetlerden hareketle onlardan bazılarına işaret edilecek.

3- Bekleyenlerin Görevleri

Belki de denilebilir ki bekleyenleri kendi zirvesinde tutan en önemli görevleri huzurda olduğunu hissetmesidir. Yani bekleyen şahıs, bir taraftan yaptığı tüm amel ve davranışların İmam-ı Zaman'ın gözlerinin önünde yani onun huzurunda olduğunu bilir. Öte taraftan da Allah, ona o kadar akıl, marifet ve kalem vermiştir ki gaybet, onun için bir müşahede mesabesindedir.

Bu yüzden, böylesi şartlar içinde gaybet döneminde huzurda olduğu hissini kazanmaktadır. Bununla ilgili olarak Hz. Emir'den (a.s) şöyle nakledilir:

Rumeyle Nami şöyle diyor: Hz. Ali (a.s) zamanında ağır bir hastalığa yakalandım. Cuma günü biraz hafiflemiş hissedince kendi kendime gidip Müminlerin Emiri'nin arkasında namaz kılayım dedim. Mescide gittim, Hz. Ali minbere çıktığında benim hastalığım yeniden ağırlaştı. Hz. Emir (a.s) minberden sonra bana: “Ey Rumeyle hastalıktan kıvrandığını görüyorum” dedi. Evet dedim ve durumumu anlattım. Hz. Ali buyurdu ki: “Ey Rumeyle, hasta olan hiçbir mümin yoktur ki biz de onun hastalığı vesilesiyle hasta olmayalım, üzüntüsü yoktur ki biz de onun üzüntüsüyle üzülmeyelim. Hiçbir duası yoktur ki biz ona âmin demiş olmayalım ve suskunluğu yoktur ki biz onun için dua etmiş olmayalım.” Dedim ki: “Ey Müminlerin Emiri, canım sana feda olsun! Bu mesele sizin çevrenizdeki insanlar için geçerlidir; peki siz çevrenizde olmayan birini görüyor musunuz?” Bunun üzerine Hz. Ali (a.s) “Ey Rumeyle, ne yeryüzünün doğusundaki ne de yeryüzünün batısındaki

mümin bizden gizli değildir” diye buyurdu.” (Age. C.26, 140. H,11)

Bu hadis, onların müminleri ihata ettiğini açıklıyor. Onların tüm halleri, hastalıkları, üzüntüleri, sükutları, duaları, her zaman İmamın gözünün önündedir. Ayrıca müminin İmam-ı Zaman'ın (a.s) onu gördüğüne inandığını açıklıyor.

İmam Seccad şöyle buyuruyor:

“Ey Eba Halid! Onun gaybet döneminde yaşayıp, imametine inanan ve zuhuru bekleyenler bütün zamanların en faziletlieleridir. Zira Allah Teâla onlara öyle bir akıl, şuur ve marifet bahşetmiştir ki gaybet, onlar için doğrudan görmek mesabesindedir. (Tabersi, 1403, c.2, 318)

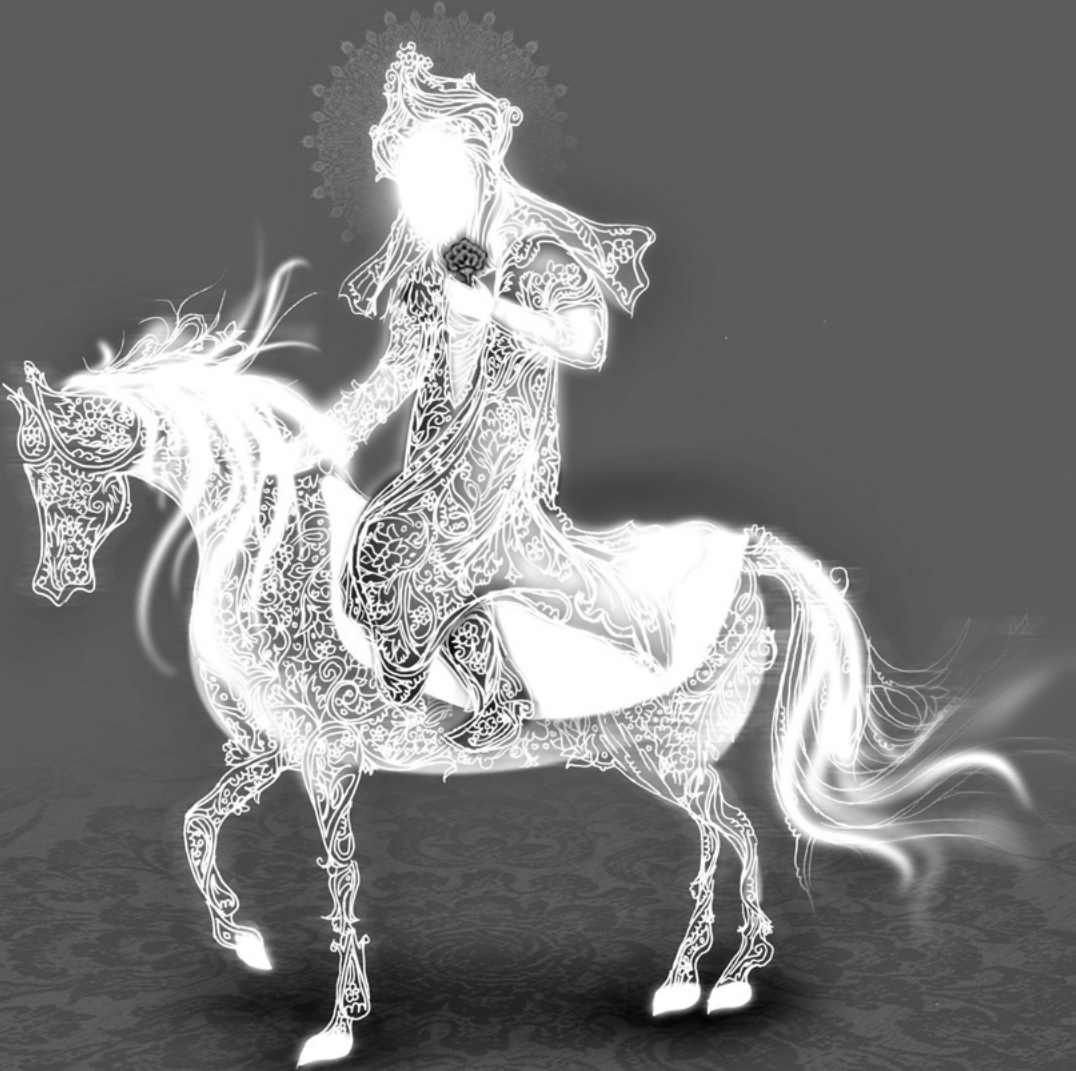
İmam bu hadiste buyuruyor ki zuhuru bekleyen ve onun imametine inanan kimseler, tüm zamanların en üstünüdüler. Bunun sebebini de Allah'ın onlara özel bir akıl, anlayış ve marifet vermesiyle açıklıyor. O kadar ki onlara verilen akıl, kavrayış ve marifetle gaybet meselesi onlar için müşahede hali gibidir.

Nitekim bekleyenlerin kendilerini Hz. Mehdi'nin (a.s) huzurunda hissetmesi, onların adeta İmam-ı Zaman'ı görüyormuş gibi yaşamasını sağlamaktadır. Böylesi bir his sayesinde ona karşı yapması gereken görevlerinin hiçbirini ihmal etmiyor. Dolayısıyla İmam Seccad'ın rivayetinin devamında onlardan, Peygamberle yan yana cihat eden kimseler, gerçek ihlas sahipleri ve sadık Şiiler diye söz edilmiştir.

Bazı görevler, bekleyenlerin geneli için bazı görevler ise sadece âlimler için söz konusudur. Önce genel için söz konusu olan görevleri sonra da bu alandaki âlimlerin görevini açıklayalım.

Bekleyenlere gaybet döneminde emredilen şeylerden biri de İmam-ı Zaman'ın (a.s) fereci için dua etmektir. Bundan daha da önemlisi mukaddes mercilerden gelen buyruklarda (tevkilerde) ferec için çok dua edilmesi istenmiştir. İmam-ı Zaman (a.s) İkinci Naibi Muhammed bin Osman'ın eline ulaşan mektubunda gaybetin sebeplerini açıkladıktan sonra ferecin çabuk gerçekleşmesi için çok dua edilmesini emretmekte ve şöyle buyurmaktadır:

“Ferecin çabuk olması için çok dua ediniz. Bu, kesinlikle sizin kurtuluşunuzdur.”

3-1- Sürekli Olarak İmam-ı Zaman'ı Yâd Etmek

Bir hadiste İmam Kazım (a.s) şöyle buyuruyor:

“Şahıs olarak insanların gözünden gaip olsa da onun yâdi müminlerin kalplerinden gaip olmaz”. (Medclisi, 1403, c.51, 150)

Bu rivayete göre İmam-ı Zaman (a.s) şahsen gözlerden kayıp olsa da o, mümin kalplerde zikredilerek asla unutulmaz. Bir başka deyişle müminler ve Hz. Mehdi'yi bekleyenler, sürekli onu yâd ederler ve onu zikrederek yaşarlar.

3-2- İmamların Velayetinde Sabır ve Sebat Göstermek

Gaybet döneminde bekleyenler için zikredilen önemli görevlerden biri de Ehlibeyt'in (a.s) velayetinde sebat göstermektir. Bu görev o kadar önemlidir ki sebat gösteren bekleyen, bin şehit sevabı kazanmaktadır. İmam Seccad, bu konuda şöyle buyuruyor:

“Herkim, Kaimimiz'in gaybet döneminde velayetimiz üzere sebat ederse, Allah ona Bedir ve Uhut şehitleri gibi bin şehidin sevabını bahşeder”. (Age. C.25, 125)

“Kim İmam Mehdi'nin gaybeti döneminde bizim velayetimizde sebat gösterirse Allah ona Bedir ve Uhud şehitleri gibi bin şehidin sevabını verir.”

3-3- Görevle Amel Etmek (Vera Ve İçtihat)

İmam Sadık, (a.s) İmam-ı Zaman'ın (a.s) dostlarını tarif ederken onların bekleyişin yanı sıra vera, iyilik ve ahlakla davrandıklarını söyler. Bu hadiste İmam Sadık açık

bir şekilde vera, iyi ahlak ve bekleyiş birlikte emretmiş ve İmam Mehdi'nin ashabı olmanın şartını bu üç görevi yerine getirmek olarak açıklamıştır. Eğer bu yardımcı ölürse onun sevabı İmam-ı Zaman'ı idrak edinceye kadar vera ve iyi ahlakla bekleyen kişinininki gibi olacaktır.

“Hz. Mehdi'nin ashabı olmayı gönülden isteyen biri, bekleyiş içinde olmalı, vera ve iyi ahlakla amel etmelidir. O, bekleyiş halinde ölür de İmam ondan sonra kıyam ederse, o kişi İmamı idrak etmiş kişiler gibidir. Onun için de sevap vardır. O halde gayret gösterin ve bekleyiş içinde olun! Bu durumda nr mutlu size ey ilahi rahmete nail olanlar topluluğu!” (Numani, 1397, 200)

Görüldüğü gibi İmam, bekleyişin yanı sıra bekleyen kişilerden vera, takva ve iyi ahlakla amel etmeye çalışmalarını da istemektedir. Çünkü dinin esası vera, takva ve ahlaktır, bekleyen kişi bu iki dini görevi yerine getirerek gerçek bir bekleyen olur.

3-4- Fereci Beklemek ve Umutsuzluğun Olmaması

Bekleyenler için gaybet döneminde belirtilen görevlerden biri de beklentide umutsuzluğa düşülmemesi, şeytanın onlara verdiği vesveselerin onları umutsuzluğa düşürmesidir. Onlar bilmelidir ki bekleyiş ne kadar uzun da sürse sonunda hak devletin zuhuru gerçekleşecektir.

Hz. Ali (a.s) ferec bekleme emrini umutsuz olmamakla birlikte zikretmiştir:

“Fereci bekleyiniz, Allah'ın rahmetinden umut kesmeyiniz. Allah Azze ve Celle katında en sevimli amel fereci beklemektir”. (Age.)

Fereci beklemek, umutsuzluğa kapılma ile birlikte olursa insanı bekleyen olmaya layık kılar. İnsanın fereci bekleme zamanı boyunca umutsuzluğa kapılmaması zordur. Belki de bekleyenin Allah katında sevgili olmasının sırrı, bekleyiş süresi boyunca umutsuzluğa kapılmamasıdır.

3-5- Bize Ulaşana Tutunmak

Bazı rivayetlerde bekleyenler için İmam-lardan (a.s) onlara ulaşanlara tutunmak ve onlara bağlı kalmak bir görev olarak zikredilmiş ve gaybet döneminde diğer bir emir size ulaşınca kadar önceki emre tutunun diye buyrulmuştur.

İmam Sadık (a.s) bu konuda şöyle buyuruyor:

“Size diğer emir açıklanuncaya kadar önceki emre tutunun!” (Age. 158)

“Yeni emir sizin için açıklığa kavuşuncaya kadar elinizde olanlara tutunun.” (Age. 159)

“İşin hakikati size açıklanuncaya kadar hâlihazırda sahip olduğunuz önceki emre tutunun.” (Age. 159)

Allame Meclisi, bu rivayetleri zikrettikten sonra, şu açıklamayı yapıyor: Bu rivayetlerdeki kasıt, dinde sarsıntıya ve amelde şaşkınlığa düşülmemesidir. Yani bu rivayetler demek istiyor ki usul-i dinde ve fûru-u dinde İmamlardan size ulaşanlara tutunun, amel-leri terk etmeyin, imamanız zuhur edinceye kadar sapmayın. (Meclisi, 1403, c.52, 133)

3-6- Ferec İçin Dua Etmek

Bekleyenlere gaybet döneminde emredilen şeylerden biri de İmam-ı Zaman'ın (a.s) fereci için dua etmektir. Bundan daha

da önemlisi mukaddes mercilerden gelen buyruklarda (tevkilerde) ferec için çok dua edilmesi istenmiştir. İmam-ı Zaman (a.s) İkinci Naibi Muhammed bin Osman'ın eline ulaşan mektubunda gaybetin sebeplerini açıkladıktan sonra ferecin çabuk gerçekleşmesi için çok dua edilmesini emretmekte ve şöyle buyurmaktadır:

“Ferecin çabuk olması için çok dua ediniz. Bu, kesinlikle sizin kurtuluşunuzdur.” (Tabersi, 1403, c.2, 471)

Bu iş hem de İmam-ı Zaman (a.s) tarafından gaybet dönemi için tayin edilen önemli görevlerden biridir. Bekleyen şahıs Allah'a ferecin çabuk gerçekleşmesi için dua etmelidir.

Daha önce de söylediğimiz gibi İmam daima bekleyenlerin gönlündedir. Belki bu hadis şu şekilde toparlanabilir: Bekleyenler daima İmam-ı Zaman'ın fereci ve zuhuru için dua etmektedir. Çokça yapılan bu dualar, İmam-ı Zaman'ın (a.s) buyurduğu gibi onlar için başlı başına bir kurtuluş ve ferahlıktır.

3-7- Bekleyen Âlimlerin Görevleri

Gaybet döneminde din âlimleri için genele zikredilen görevlerden daha ağır görevler zikredilmiştir. Rivayetlere göre onlar, halkı imama çağırmalı, İmam'ın varlığıyla yol göstericiliği yapmalıdır. İmam'ın görüşlerini savunmalı, Allah'ın zayıf kullarını şeytanın ağına, şüphe ve sapkınlığa düşmekten kurtarmalıdır. Böylesi âlimler Allah katında en üstün olanlar diye adlandırılmıştır. İmam Ali bin Muhammed (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Eğer Kaimimizin gaybetinden sonra halkı ona çağırın, Allah'ın hüccetleriyle onun

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَلَى طَهْرٍ وَكَرَامَةٍ
وَبِإِذْنِ اللَّهِ

dinini savunan, Allah'ın zayıf kullarını şeytanın ve Nasibilerin ağına düşmekten kurtaran âlimler olmasaydı, Allah'ın dininden irtidat etmeyen hiç kimse kalmazdı. Zayıf Şiilerin kalplerinin dizginini tutan onlardır, tıpkı geminin dümenini tutan gemi kaptanları gibi. Onlar, Allah katında en üstün olanlardır". (Meclisi, 1403, c.2, 6)

Sonuç

Toparlayacak olursa şunu söyleyebiliriz: Bekleyen şahıs, bekleyenler için zikredilen vasıflara sahip olan ve gaybet zamanındaki görevlerini yapandır. Zikredildiği üzere, o, kendine özgü özellikleri –hem itikadi açıdan hem de ameli açıdan– bakımından zirvede yer almaktadır. Nitekim bekleyen unvanı, böylesi bir durumda anlamını kazanmaktadır. Bekleyen kelimesi bu vasıflarla ve gaybet dönemindeki görevlerini yerine getirerek liyakatli bir şahıs olmaktadır. Dolayısıyla bekleyenler için zikredilen bu vasıflar ve görevler sebebiyle gaybet döneminde bekleyişin en faziletli amel diye adlandırılması şaşırtıcı değildir.

Bekleyenler yakînin ve sâlih amelin zirvesindedir. Onlar, Allah'ın Resulü'nün (s.a.a) kardeşi unvanını almıştır. Muttakilerin misdakıdırlar. Tüm zamanlardaki insanların en üstünü olarak adlandırılmışlardır. Allah onlara özel bir akıl, marifet ve anlayış bahşetmiştir. Daha da önemlisi onlar, gaybet döneminde İmam-ı Zaman'ın hazır olduğunu hissetmektedirler. Sürekli olarak İmam-ı Zaman'ı zikretmekte ve gaybet döneminde hiçbir zaman umutsuzluğa kapılmamakta, sürekli olarak vera ve güzel ahlakla hareket etmektedirler. Peygamberi görmedikleri, İmam ise kendilerinden gizli olduğu halde bu vasıflara sahip olarak bekleyiş, dindarlığın doruk noktasıdır. Bu ise,

bekleyenler olarak onların en faziletli olmalarının sırnını herkes için açık hale getiriyor fereci beklemenin de en üstün amel oluşunu açıklıyor.

Kaynakça

- Kur'an-ı Kerim,
Amidi, Seyyid Tamer Haşim, (1387) *Der İntizar-ı Kaknus*, Tercüme-yi Alizade Mehdi. Kum, Müessese-yi Amuseşi ve Pejuheşi-yi İmam Humeyni.
Erbili, Ali bin İsa, (1381) *Keşfu'l Gumme fi Marifetu'l Eimme*, Tebriz, Beni Haşimi.
Haşimi Şehidi, Esedullah, (1387) *Zuhur-ı Hazret-i Mehdi ez Didgah-ı İslam*, Kum: Mescid-i Cemkeran.
Hür Amili, Muhammed bin Hasan, (1422) *İsbatu'l Huda bi'n- Nusus ve'l Mucizat*, Beyrut, Elami,
İbn Babuveyh Muhamed bin Ali, (1363) *el-Hisal*, Kum, Camie-yi Müderrisin
İbn Babuveyh Muhamed bin Ali, (1395) *Kemaluddin ve Temamu'n Nime*, Tahran: İslamiye.
İbn Faris, Ahmed, (Tarihsiz) *Mucem-i Mekayis el-Luğa*.
Kazvini, Muhammed Kazım, (1387) *İmam Mehdi ez Veladet ta Zuhur*, KumÇ: El Hadi.
Meclisi, Muhammed Bakır, (1403) *Biharul-Envar*, Beyrut, Dar-ı İhyau et-Terasu'ul Arabi.
Musevi İsfehani, Seyyid Muhammed Taki, (1390) *Mekyalu'l Mekarim fi Fevaidu'd-Dua el-Kaim*, Kum: Mescid-i Cemkeran.
Numani, Muhamed İbrahim, (1397) *el-Gaybetu'n-Numani*, Tahran: Saduk.
Seffar, Muhamed bin Hasan, (1404) *Besairu'd-Deracat*, Kum, Mektebetu Ayetullah Maraşi Nefci.
Şubber, Abdullah, (1424) *Hakku'l Yakın fi Marifeti Usul-i Din*, Kum, Envaru'l Huda.
Tabersi, Ahmed bin Ali, (1403) *el-İhticac ala Ehlu'l Licac*, Meşhed: Murtaza.